

Zaaknr. :

Kenmerk : 17IT008416

Barcode :

Vergadering algemeen bestuur

Verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 8 maart 2017 2016 om 20.00 uur te Breda, kapel, Bouvigne.

Aanwezig:

De voorzitter: H.B. Hieltjes

De leden: J.J.M. van der Aa, M.J.C.M. Arts, K. van den Berg, W. Bonthuis, J. van Dam, C.B.M.E. Franssen, C.A.M. de Jong, L.H. van der Kallen, K. Knook, J.J. Kocx, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, C.C.F. Mureau, G.G. de Neve, F.C.J. van Noord, P.H.T. Raedts, Th. Schots, H.C.A.M. Schouwenaars, J.A.M. Slenders, C.A.G. Sneep, W. Spierings, M.C. Velthoen, J.A.P.G. Verhulst, H.P. Verroen, J.J.M. Voets

Afwezig met kennisgeving: W.J.H. de Boer, J.J.M. van der Heijden, J.P.W.A.A.M. Taks, A.A.F.M. Wijnen

De secretaris-directeur: H.T.C. van Stokkom

Notulist: H. Mutsaerts van Het Notuleercentrum

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, van harte welkom op deze Algemeen Bestuursvergadering. De heer Van Miltenburg, lid van het Algemeen Bestuur van Waterschap Aa en Maas, geeft een toelichting namens de vereniging van Algemeen Bestuursleden van waterschappen en zal het belang benadrukken van het lidmaatschap van deze vereniging. Ik open de vergadering van het Algemeen Bestuur, de eerste vergadering die ik als waarnemend dijkgraaf mag voorzitten. De heren De Boer, Van der Heijden, Taks en Wijnen zijn afwezig. Ik stel voor om namens het Algemeen Bestuur de heer Wijnen alle goeds toe te wensen voor zijn aankomende operatie. Ik zie unanimititeit daarover, dus het eerste besluit is al genomen. De heer Taks is afwezig in verband met de Tweede Kamerverkiezingen van volgende week, want hij is kandidaat-Kamerlid en daar zet hij zich momenteel voor in. De Kamerverkiezingen brengen ongetwijfeld een wisseling van de samenstelling van de Tweede Kamer mee en wij zullen als waterschap in contact treden met die Kamerleden die zullen zijn verkozen en woonachtig zijn in ons gebied en hen uitnodigen voor een werkbezoek. Dat is wat andere waterschappen, zeker in Brabant, ook doen om de verbinding te blijven leggen naar de nieuw te kiezen volksvertegenwoordigers. Vorige week hebben wij op een goede manier afscheid genomen van Carla Moonen en u hebt allemaal haar e-mail ontvangen waarin zij daarvoor bedankt. Dat hebben wij op een mooie manier gedaan. U treft op uw tafel aan een uitnodiging voor de Waterinnovatiedag. Wat daar precies de bedoeling van is, ga ik u nog niet vertellen, want het onderwerp innovatie is geagendeerd en daar komen wij op terug bij het betreffende agendapunt. Ik roep u op voor 20 maart, de landelijke waterschapsdag van de Unie van Waterschappen, want dat is zeker interessant. Het Uniebestuur zoekt verbinding met alle Algemeen Bestuursleden, dus die uitnodiging is voor u van groot belang. Dank voor de steun die ik heb ontvangen om deze rol als waarnemend voorzitter een aantal maanden te mogen vervullen. Ik hoop dat u het mij niet te moeilijk maakt maar ik heb al gezegd, vergaderdiscipline is wat mij betreft iets wat wij samen doen. Ik wil de voorzitter zijn van u als geheel en dat betekent dat ik momenteel niet deelneem aan vergaderingen van de VVD-fractie, omdat ik de nadruk leg op het voorzitter zijn van het gehele Algemeen Bestuur. Ik zal mij de komende maanden inzetten om de ambassadeursrol te vervullen die daarbij past en het streven naar participatie, samenwerking in de omgeving, innovatie en vernieuwing inclusief bestuurlijke vernieuwing te stimuleren en hier mijn bijdrage aan te leveren.

De heer Schouwenaars: Van de orde. Onder 4.g. staat een stuk wat volgens mij een besluitvormend stuk is, want het Algemeen Bestuur heeft besloten dat het vaststellen van de termijnagenda door het Algemeen Bestuur dient te gebeuren. Daarom zou het eerder 3.f moeten heten dan 4.g. wat mij betreft.

De voorzitter: Ik stel voor om dat inderdaad als besluitvormend punt onder 3.f op te nemen. Daarbij neem ik er kennis van dat afgezien van dit ordepunt, niemand heeft gevraagd om echt inhoudelijke bespreking van dit agendapunt.

De heer Schouwenaars: Dat kan te maken hebben met de late toezending.

De voorzitter: Dat kan.

1.a Spreekrecht

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers aangemeld.

1.b. Brief Rekenkamercommissie over effectiviteit watertoets

De voorzitter: De plaatsvervangend voorzitter van de Rekenkamercommissie, mevrouw Inge Raaijmakers is vanavond aanwezig om uw vragen te beantwoorden en een toelichting te geven voor zover dat nodig is. U heeft de stukken kunnen lezen.

De heer Van Dam: Voorzitter. Ik heb een vraag aan de Rekenkamer. De Rekenkamer heeft besloten om een commissiebrief te sturen. Het Dagelijks Bestuur heeft gereageerd dat het gebruikelijker was dat er vroeger een Rekenkamercommissiestudie kwam en daarop heeft de Rekenkamer gereageerd met dat dezelfde vraagstelling in dat geval bij u terechtkomt. Mijn vraag is, wat is de motivatie van de Rekenkamer om over te gaan op een Rekenkamercommissiebrief?

De heer Kocx: Voorzitter, de quick scan en de Rekenkamerbrief die nu voorliggen, zijn een goed stuk en leesbaar en duidelijk. Een quick scan is een effectief middel om snel resultaat te behalen, ook kosteneffectief en met beperkte belasting van de organisatie en met duidelijke en adequate aanbevelingen die door het Dagelijks Bestuur in zijn geheel zijn overgenomen. Kortom, mijn complimenten.

De heer Sneepe: Voorzitter. Het is eigenlijk allemaal al gezegd. Wij waren ook heel blij met de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie en ook met dat zij allemaal worden overgenomen. Wij vinden het instrument Watertoets van groot belang voor de behartiging van onze waterhuishoudkundige belangen.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. Het is fijn om een korte krachtige analyse te krijgen. Het geeft op hoofdlijnen aan waar de punten zitten waar nog enigszins aan gewerkt moet worden, maar de algemene conclusie is dat het goed gaat en dat het goed wordt aangepakt. Ik mis in de analyse – maar dat heeft wellicht te maken met dat het een quick scan is – of de uiteindelijke kwaliteit van de toets voldoende is. Het hele proces loopt goed en ook het aantal adviezen dat overgenomen wordt, maar kan ik ervan uitgaan dat als het proces goed loopt, dan de kwaliteit van het uiteindelijke resultaat ook goed is?

De heer Schouwenaars: Voorzitter, een woord van dank aan de Rekenkamercommissie voor dit verhaal, niet alleen qua inhoud maar ook qua timing. Ik wil dit verhaal betrekken bij de implementatie van de Omgevingsvisie en Omgevingswet. Hier wordt de aanzet gegeven voor hoe wij los van het juridische kader van de Watertoets, in het kader van de Omgevingswet onze positie als waterschap helder kunnen maken. Ik ben heel benieuwd hoe de projectleider implementatie Omgevingswet dit verhaal vertaalt naar de wijze waarop wij als waterschap in dat kader gaan opereren. Daar waar de Rekenkamercommissie komt met, je moet eens goed kijken naar de taakverdeling tussen de gebiedsadviseurs en plantoetsers, zijn wij het volledig met dat verhaal eens, alleen wij neigen ernaar om als het gaat om accentverschuivingen, het eerder bij de gebiedsadviseurs te leggen dan bij de plantoetsers om ervoor te zorgen dat wij als serieuze gesprekspartner bij gemeenten aan tafel zitten om over plannen te praten en onze rol daarin te verstevigen, niet op basis van juridisch instrumentarium maar op basis van gezag gebaseerd op inhoud.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, complimenten aan de Rekenkamercommissie voor deze brief, duidelijke heldere en goede adviezen, adviezen die door het Dagelijks Bestuur zijn overgenomen. Ik heb een vraag aan het Dagelijks Bestuur om een planning van de implementatie van de adviezen. Wij nemen het over, maar wanneer gaat u het dan implementeren?

De heer Verroen: Voorzitter, al het gras is bijna voor mijn voeten weggemaaid, dus ik sluit mij aan bij de vorige sprekers. Efficiënt instrument, goed resultaat, goed overgenomen. Wij hopen dat dit instrument vaker ingezet wordt op deze manier.

Mevrouw Raaijmakers: Voorzitter. De Rekenkamercommissie heeft bewust voor een quick scan gekozen omdat het onderwerp zich daar goed voor leende. Het mooie vond ik zelf – maar dat is achteraf makkelijk praten – dat dit uiteindelijk de nieuwe werkwijze wordt van de Rekenkamercommissie. Met de fractievoorzitters hebben wij besproken dat wij voortaan eerst een quick scan maken en op basis daarvan gaan kijken of er diepgaander onderzoek nodig is of dat de aanbevelingen van dusdanig niveau zijn dat het

daarbij stopt. Het is voor ons ook een wat nieuw instrument, maar het is ons als Rekenkamer goed bevallen en ik ben blij te horen dat het ook bij het Algemeen Bestuur goed bevallen is. Dank voor de complimenten.

De heer De Jong: Voorzitter. In antwoord op de heer Schouwenaars over de rol tussen relatiebeheerder en plantoetsers, zoveel mogelijk buiten het juridische spoor blijven, dat kunnen wij natuurlijk als waterschap onderschrijven. Wij zijn zoveel mogelijk in gesprek met onze partners. Uiteindelijk moet er wel scheiding van zaken gebeuren op het moment dat de plantoets op tijd in beeld moet komen om de scheiding van machten duidelijk aan te geven. In antwoord op mevrouw Van den Berg, de aanbevelingen worden onmiddellijk geïmplementeerd in de procedure.

De voorzitter: Ik constateer dat het Algemeen Bestuur de aanbevelingen wenst over te nemen met dank aan de Rekenkamercommissie.

Tweede termijn

Mevrouw Raedts: Ik had nog een vraag gesteld waarop ik graag een reactie krijg, misschien van het Dagelijks Bestuur. Het kan zijn dat mijn vraag niet erg duidelijk is, maar als ik de toetsing zie dan is er erg op het proces getoetst en daaruit blijkt dat het proces op een aantal kanttekeningen na goed loopt. Ik heb gevraagd wat er in de toets zit, of er ook klimaatadaptatie in zit, de meer recente problematieken en dat zit er nu nog niet in. Dat brengt mij tot de vraag, kan ik ervan uitgaan dat als de omgevingsmanager de relatie met gemeenten en andere overheden onderhoudt en de plantoetsers het zorgvuldig toetst op waar gaan wij voor als waterschap, dat de kwaliteit van het uiteindelijke resultaat goed is, dat de beleidslijnen van het waterschap daar goed in terecht komen? Ik zie dat adviezen van het waterschap goed worden overgenomen, maar zijn deze heel strak of wat soepeler?

De voorzitter: Ik denk dat de heer De Jong veronderstelde dat u zelf het antwoord gaf en dat het bijna een retorische vraag was.

De heer De Jong: Dat is dan een misverstand. Wij gaan hier krachtig in mee. De watertoets is een essentieel onderdeel in de planvorming van het waterschap om in de plannen die in de omgeving gemaakt worden, de belangen van het waterschap daarin mee te nemen. Klimaatadaptatie is een van de voortschrijdende inzichten daarin.

De voorzitter: Ik concludeer dat het Algemeen Bestuur besluit tot het overnemen van de aanbevelingen onder dankzegging aan de Rekenkamercommissie.

2. Notulen en besluitenlijst

De voorzitter: Er is een concrete tekstsuggestie gedaan namens mevrouw Bonthuis. Ik stel voor die concrete suggestie over te nemen in de notulen. Verder is er een vraag gesteld door mevrouw Franssen over de notulen, maar die heeft niet meteen geleid tot een concrete tekstsuggestie maar wel tot de toezegging dat er navraag wordt gedaan of het kan worden teruggeluisterd, omdat het wat beknopt was weergegeven, maar op dit moment leidt dat niet tot aanpassing van de vastgestelde notulen.

Mevrouw Franssen: De notulen zijn nog niet vastgesteld, dus ik zou het fijn vinden als de tekst uitgebreider opgevraagd wordt bij de notulist, en dat die de volgende keer als wijziging bij de notulen wordt opgenomen.

De heer Kocx: In aansluiting op de vorige spreker, in mijn beleving is er door mevrouw Franssen ook veel meer gezegd dan wat er nu in de notulen staat. Ik vind dat vreemd, dus ik zou willen weten hoe dit nou eigenlijk kan, dat er hele teksten niet in de notulen staan, want er is veel meer gezegd en dit is wel heel beknopt en zeker geen samenvatting van wat er gezegd is. Ik zou willen voorstellen om dit deel van de notulen nu niet goed te keuren en eerst te kijken naar wat er precies gezegd is, want wij hebben afgesproken dat wij een zo goed als woordelijke weergave opnemen van wat er gezegd is en dat wordt bij alle punten gedaan en om dat dan bij één spreker bij een onderwerp niet te doen, lijkt mij dat wij dat eerst recht moeten zetten en dan pas de notulen goedkeuren.

Mevrouw Van den Berg: Een vraag naar aanleiding van de rondvraag. (geen opname) schriftelijk is beantwoord. Met dat antwoord kan ik heel weinig, want nu weet ik nog niet wanneer dat in de planning staat en dat lijkt mij communicatief gezien – het krooshek – richting de inwoners en de gebruikers en liefhebbers van kanovaren ook niet handig om te weten wanneer het wel of niet doorgaat. Dus mijn vraag is om toch meer een stipte planning te geven wanneer het wordt aangepakt.

De voorzitter: Ik stel voor de vaststelling van de notulen aan te houden wetende dat de rest van de tekst niet meer materieel ter discussie staat, maar dat wij dit punt aanhouden en de notulen de volgende keer op

de agenda te zetten ter formele vaststelling van de integrale notulen. De vraag naar aanleiding van het krooshek behoort tot de portefeuille van de heer De Jong.

De heer De Jong: Ik dacht dat de technische vragen beantwoord zijn (*geen opname*).

Mevrouw Van den Berg: Ja, maar dat schept geen duidelijkheid, het wordt ergens een keertje aangepakt, maar wanneer dan? Dat was de vraag ook al en voor de kanovaarders is het niet duidelijk en men weet het niet. Ik wil graag een duidelijk antwoord.

De heer De Jong: De problematiek is dat wij hiervoor een veilige oplossing moeten vinden om het passeerbaar te maken voor kano's. Dat is technisch een grotere uitdaging dan voorheen aangenomen was. De bedoeling was om die voorziening voor het kanoseizoen te hebben gemaakt, dat het bij aanvang van het voorjaar aanwezig zou zijn. Het is nu de vraag of dat lukt, maar wij zullen spoed achter de procedure gaan zetten om het gerealiseerd te gaan krijgen, maar wel met inachtneming van de veiligheid. Als u een tijd wilt hebben, zo snel mogelijk afronden, in ieder geval dit jaar. Ik kan geen datum geven want er moeten zaken ontwikkeld worden.

Mevrouw Van den Berg: Als u dan ook zorgdraagt voor communicatie naar de inwoners en kanovaarders, dan zijn wij tevreden.

De heer De Jong: Dan zullen wij daarvoor zorgen.

Mevrouw Koning: Ik heb nog een opmerking over de terugkoppeling van de technische vragen over de notulen, meer over de actie- en toezeggingenlijst. Met betrekking tot het punt, hoe wordt gecommuniceerd vanuit Scheldestromen en Waterschap Brabantse Delta naar de inwoners over het punt van de Ossendrechtse en Woensdrechtse Kil. Voor mij was dat punt wel duidelijk, maar ik denk dat er meer is dan alleen overleg met een ZLTO of de agrariërs in het gebied en dat ook de andere inwoners daarin geïnteresseerd zouden kunnen zijn en die moeten wel gefaciliteerd worden. Dat mis ik nog bij mijn antwoord.

De voorzitter: Goed dat u hier aandacht voor vraagt. Wij hebben hierover contact gehad met de gemeente en met de wethouder gesproken, ook voordat de keuze gemaakt werd, ook met alle grondeigenaren die het betreft met het signaal dat de belangstelling in de gemeente mogelijk wat breder is, dat is een belangrijk signaal. De afdeling Communicatie zal kijken hoe wij dat wat breder kunnen communiceren naar de omgeving, los van de directe bewoners en grondeigenaren van dat stuk. Dank voor dat signaal.

De heer Spierings: Ik mis de loting stemrecht op de agenda.

De voorzitter: Ik begrijp dat u dat mist. Ik stel voor de loting stemrecht te doen op het moment dat er een eerste stemming plaatsvindt. Als er geen stemming plaatsvindt, dat we dan geen loting doen. Dat is in overeenstemming met het reglement van orde.

Besloten: De besluitvorming over de notulen wordt aangehouden. Het algemeen bestuur stelt de besluitenlijst (inclusief de actie en toezeggingenlijst) van 18 januari 2017 vast.

3. Nota's ter besluitvorming

3.a Sturen op hoofdlijnen: De Werkwijze

De voorzitter: Wij hebben een aantal keren met elkaar over besturen op hoofdlijnen gesproken en voorafgaande aan deze vergadering is er een technische briefing geweest. Dit is niet de eindfase van het traject dat wij doorlopen, dus als u dit goedkeurt, zal dit vertaald worden in een aantal formele documenten in de spelregels van het Algemeen Bestuur en dergelijke, zodat het vast komt te liggen. Eerst is de vraag aan de orde of u kunt instemmen met dit product van de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing. In die zin is het niet iets waarover vragen aan het Dagelijks Bestuur zijn maar vragen aan de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing. Is er vanuit de werkgroep behoefte om het stuk nader toe te lichten? Nee. Dan is de vraag wie er behoefte heeft aan spreken over dit document. Wij merken dat het internationale Vrouwendag is, want de eerste drie sprekers zijn vrouwen.

Mevrouw Korst: Voorzitter, dat klopt, 8 maart, internationale Vrouwendag. Dat is een mooi begin vanavond. Ik wil complimenten maken aan de werkgroep. De werkgroep heeft ons meegenomen in het eerste BOB-traject over bestuurlijke vernieuwing, dus dat is op zich heel mooi, want het een maakt onderdeel uit van het ander en daar hebben wij mooi mee kunnen oefenen en dat heeft volgens mij zijn rendement opgebracht. Wij zitten nu in het tweede gedeelte van het besluit, het vorige besluit is in tweeën gehakt. Vanavond moeten wij besluiten over de besluitvorming over de notitie Sturen op hoofdlijnen dat wij in het BOB-traject

behandelen. Dus wij spreken af over besturen op hoofdlijnen met betrekking tot beleidsontwikkeling, kredietvotingen en besluitvorming tot projectplannen. Dan kom ik terug op het BOB-traject. Bij het opiniërende gedeelte heeft met name het Algemeen Bestuur een inbreng gehad en heeft mee kunnen denken. Een van de belangrijkste dingen die ingebracht zijn, is dat het Algemeen Bestuur vooral in control wil blijven, blijven over bestuurlijk gevoelige onderwerpen die zij willen behandelen en zij willen een bestuurlijke rol naar hun achterban vooral blijven vervullen. Dat is een hele opmerkelijke die eigenlijk ook wel gedeeltelijk de richting van dit stuk bepaald heeft, denk ik. Daarnaast was efficiency het tweede belangrijkste uitgangspunt en zo heb ik het voorstel ook gelezen. Een van de belangrijkste wijzigingen die wij voorgesteld hebben om toe te passen en waar wij absoluut achter staan, is dat kredietvoorstellen of ontwikkelingsinvesteringen die op de begroting komen, het Algemeen Bestuur gaat zelf aangeven welke onderwerpen zij op de lijst van de begroting behandeld willen hebben, welke zij zelf willen behandelen, dus op de agenda willen plaatsen, niet om in het verleden daarover te praten en er een pluim voor te geven, maar ze vooral inhoudelijk te behandelen. Ik denk dat dat een belangrijke vooruitgang is, zeker in efficiënt besturen wat wij met zijn allen nastreven. Wij staan er vierkant achter, dus bedankt. Hopelijk gaat het goed uitwerken naar de formele besluiten die genomen moeten worden.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, gelukkig hebben wij vrouwen maar een dag nodig en de mannen hebben de rest van de tijd in bezit. Dat zijn driehonderdvierenzestig (364) dagen van het jaar. Namens mijn fractie wil ik de werkgroep complimenten geven voor hun inzet en hen bedanken dat zij dit werk voor ons als Algemeen Bestuur hebben gedaan. Nu ligt de werkwijze Sturen op hoofdlijnen voor. Wij stemmen in met de notitie Sturen op hoofdlijnen, want de mogelijkheid blijft altijd aanwezig om te agenderen en ons instrumentarium is dusdanig dat wij alles kunnen agenderen om onze achterban tevreden te stellen. Dit betekent dat wij op een andere manier een aantal processen en dossiers gaan behandelen. Wij hebben er zin in. Vooral doen, organisch groeien naar een nieuwe werkwijze en op tijd evalueren.

Mevrouw Raedts: Voorzitter, er is heel goed werk verricht door deze werkgroep uit het Algemeen Bestuur die alle opmerkingen en ins en outs en risico's op een knappe manier heeft samengevat. Het is een geweldig stuk, waarin nieuwe lijnen naar voren komen. Dus ook complimenten en bedankt voor al het voorwerk. Toch nog twee aandachtspunten. Er wordt terecht gezegd dat er consistentie en herkenbaarheid moet zijn in de planning- en control cyclus. Dat is wel een aandachtspunt waar wij goed naar moeten kijken, omdat nu de kadernota, begroting, managementletter en jaarrekening allemaal op verschillende momenten gebeurt met verschillende lay-out waardoor het lastig is om het hele proces van doelen, middelen en voortgang en evaluatie als Algemeen Bestuur scherp te volgen en als wij op hoofdlijnen besturen, dan moeten wij daar wel toe in staat gesteld worden. Een tweede punt betreft de investeringslijsten. Ik kan ermee instemmen dat wij dat gaan proberen, maar ik had liever een meer programmatische insteek gehad om die investeringslijsten vorm te geven, in plaats van een keer per jaar aangeven, hier wil ik als Algemeen Bestuurslid over praten of daar niet over, maar ik geef het de voorkeur van de twijfel. Dus laten wij aan de slag gaan.

De heer Voets: Voorzitter, door de afwezigheid van de fractievoorzitter de heer Taks, krijgt u vandaag voor de eerste keer een ander geluid te horen, een geluid uit een andere klankkast maar met dezelfde insteek van 50plus. Het zal voor de eerste keer wel wennen zijn, daar u al enige tijd gewend bent aan het snelle geratel van de heer Taks. In de Algemeen Bestuursvergadering van 7 december jl. heeft 50plus haar mening gegeven over de doelstellingen en uitgangspunten van Sturen op hoofdlijnen als onderdeel van het proces van bestuurlijke vernieuwing. De toen behandelde adviesnota had onze instemming. Voor 50plus stond daarbij voorop dat de bestuurlijke processen zo moeten worden ingericht dat het primaat van het Algemeen Bestuur om als hoogste bestuursorgaan het beleid te bepalen, verder zou worden versterkt, maar dit onder de nadrukkelijke voorwaarde dat de met het bestuurswerk gemoeide vergadertijd voor de leden van het Algemeen Bestuur niet al te veel zal toenemen. Er moet immers ook voldoende tijd overblijven voor de rol van het Algemeen Bestuur als volksvertegenwoordiging. De nu voorliggende adviesnota over de werkwijze geeft aan hoe het Algemeen Bestuur in de praktijk op hoofdlijnen kan gaan besturen. Daarbij wordt gekozen voor een voorzichtige aanpak bij het invoeren van nieuwe processen voor de beleidsontwikkeling en de besluitvorming over projectplannen en kredietvotingen. Die notitie spreekt van een proces van organische groei. Dat klinkt abstract maar daarmee wordt bedoeld dat de invoering van Besturen op hoofdlijnen geleidelijk moet verlopen en ook iets moet opleveren in de vorm van efficiënte besluitvorming en minder vergadertijd. Dat laatste is de wens van 50plus en die lijkt te worden waargemaakt. De kaderstellende rol van het Algemeen Bestuur krijgt met de voorstellen meer inhoud door te werken vanuit strategische doelstellingen en beleidskaders, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van delegatie van bevoegdheden van het Algemeen Bestuur naar het Dagelijks Bestuur. Met die strekking van de notitie wordt door 50plus ingestemd. De concrete voorstellen tot wijziging van spelregels en diverse verordeningen wordt afgewacht.

De voorzitter: Dank voor uw maidenspeech, gefeliciteerd. De secretaris-directeur fluisterde mij net nog toe dat ik de eer en lof aan de werkgroep hebt toegezwaaid, maar dat ook het Dagelijks Bestuur in het proces betrokken is, dus medeverantwoordelijk is. Dus de complimenten naar de werkgroep kunnen naar het

Dagelijks Bestuur. Door mevrouw Raedts is een aantal kanttekeningen geplaatst naast beschouwingen en complimenten. Wie wil er namens de werkgroep reageren?

Mevrouw Bonthuis: Dat wil ik met plezier doen. Fijn om uit te spreken dat het streven dat wij hadden van enerzijds efficiency en anderzijds het sturen via organische groei, onderkend en gewaardeerd wordt en bedankt voor de complimenten. Ik ben blij dat dat goed is overgekomen. Mevrouw Raedts geeft twee opmerkingen mee. Het punt van de evaluatie dat u noemt, moeten wij goed gaan volgen. Omdat het gaat over trajecten die van kadernota tot en met begroting tot en met uitvoering lopen, inderdaad niet zo gemakkelijk en vanzelfsprekend is, maar laten wij er maar mee gaan oefenen en kijken of wij voldoende op het vizier hebben waar wij begonnen en waar wij naartoe wilden en of wij daar uit gaan komen, dus werkende weg kijken of ons dat goed afgaat en anders trekken we aan de bel met elkaar. U zegt, voordeel van de twijfel voor de investeringslijsten. Voor een deel zijn ze niet nieuw. De instandhoudingsinvesteringen niet, de ontwikkelingsinvesteringen daar willen wij net iets anders mee omgaan, maar ook daar hoor ik eigenlijk wel instemming, maar meer een soort zoeken van, laten wij daar scherp op blijven. Ik denk dat wij daar veel mee kunnen, dus dat is een steuntje in de rug, dus dank.

De heer Verroen: Voorzitter, in aanvulling daarop wil ik namens de werkgroep ook de staf bedanken voor de niet aflatende steun, Hein en Anton. Iedereen van de staf heeft ons enorm geholpen, ook bij de begripsvorming en dat was wel nodig.

De voorzitter: Mooi om dat te zeggen en uw waardering namens het Algemeen Bestuur wordt gedeeld voor de mensen die daaraan gewerkt hebben. Namens het Dagelijks Bestuur nog een aanvulling op wat namens de werkgroep is gezegd. Mevrouw Raedts vroeg naar aandacht voor de Planning & Control cyclus, jaarrekening. Uiteraard is het zo dat als het Algemeen Bestuur op een ander abstractieniveau de kaders stelt, dat impact kan hebben op de verantwoording in de Planning & Control cyclus. Daar zullen wij aandacht voor hebben en het Dagelijks Bestuur is gecommitteerd om verantwoording af te leggen, zoals dat nu ook gebeurt met de managementletter, jaarrekening et cetera, en als er op een ander niveau kaders worden gesteld, dan moeten wij nadenken over wat dat betekent voor de verantwoording. Een goede gedachtenwisseling. Mag ik concluderen dat het Algemeen Bestuur instemt met de notitie Sturen op hoofdlijnen en de werkwijze en dat het verder zal worden vertaald, met dank aan de werkgroep en de ondersteuning aan het goede werk in spelregels en verordeningswijzigingen, dus die zullen geagendeerd worden voor uw bestuur. Aldus besloten.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stemt in met de notitie Sturen op hoofdlijnen: De Werkwijze

3.b. Tijdelijke aanpassing tijdsbesteding leden Dagelijks Bestuur

Besloten: Het Algemeen stemt in met een tijdelijke aanpassing van de tijdbestedingsnorm voor de leden van het Dagelijks Bestuur tot de benoeming en aantreden van een nieuwe dijkgraaf, zijnde zeventig procent (70 %) voor de heer Th.J.J.M. Schots en zestig procent (60 %) voor de Dagelijks Bestuursleden de heer L.H. van der Kallen, de heer J.J.M. van der Aa en de heer C.A.M. de Jong.

3.c. Benoeming lid Rekenkamercommissie

De voorzitter: Mevrouw Franssen is vier jaar lid geweest van de Rekenkamercommissie en heeft na vier jaar gezegd, het is het moment om het stokje over te dragen. Begonnen twee jaar voor het einde van de vorige bestuursperiode en nu in het midden van deze bestuursperiode. Er is één kandidaat gesteld, de heer Knook. Wil iemand het woord voeren?

De heer Mureau: Voorzitter, u weet dat onze fractie groot voorstander is van voortvarendheid en in dit geval is de vervanging van mevrouw Franssen zeer voortvarend opgepakt. Daar zijn wij blij mee, maar de voortvarendheid mag niet ten koste gaan van de zorgvuldigheid in de procedure. Wees daar alert op. Het resultaat van de procedure stemt tot tevredenheid, want de heer Knook is een prima kandidaat die een goede bijdrage kan leveren aan het werk van de Rekenkamercommissie. Wij wensen hem daar alle succes mee.

De voorzitter: Goed dat u ons scherp houdt op zorgvuldigheid. Het Dagelijks Bestuur en de voorzitter wilden daadkrachtig zijn maar ook zorgvuldig, zeker met dit soort personele benoemingen. Dat vergt een extra zorgvuldigheid. Fijn te horen dat er consensus is over de besluitvorming en dat de stembriefjes niet uitgedeeld hoeven te worden. Aldus besloten en felicitaties aan de heer Knook met deze benoeming. Wij wensen hem veel succes in deze functie om met name het Dagelijks Bestuur scherp te houden en het Algemeen Bestuur een spiegel voor te houden. Wij vertrouwen dat dat op een goede manier gaat, samen met externe en interne leden. Mevrouw Franssen heeft dat vier jaar gedaan. U heeft hier de nodige rapporten en aanbevelingen langs gehad. In ons waterschap hebben wij een combinatie van externe en interne leden en de interne leden doen het er min of meer bij. Landelijk is een discussie gaande over een

vergoeding die daartegenover moet staan, net zoals bij gemeenten wel het geval is. Mevrouw Koning en mevrouw Franssen hebben zich daar jaren voor ingezet en consciëntieus met veel rapporten ons een spiegel voorgehouden, aanbevelingen die heel vaak zijn overgenomen door het Dagelijks Bestuur en tot een goede bespreking hier hebben geleid, dus dank mevrouw Franssen, voor uw inzet in die vele jaren.

Mevrouw Franssen: Dank voor uw vriendelijke woorden en ook het Algemeen Bestuur hartelijk dank voor het vertrouwen dat jullie in mij gehad hebben. Het is een uitdagende functie, ik kan het iedereen aanraden die zich wat meer wil verdiepen in waterschappen om een keer te proberen met een Rekenkamer mee te lopen en mee te denken. Het heeft mij in ieder geval veel opgeleverd en daar ben ik nog steeds heel blij mee. Ik ben uitermate tevreden dat er nu een andere aanpak is gekomen in overleg met de fractievoorzitters, dus ik wens de Rekenkamer in de toekomst heel veel succes en er komen vast nog hele mooie rapporten en anders Rekenkamerbrieven.

Besloten: Het Algemeen Bestuur, gehoord de voordrachten van de fracties uit het Algemeen Bestuur, benoemt de heer ir. H.L. Knook tot intern lid van de Rekenkamercommissie.

3.d. Wijziging gemeenschappelijke regeling HWH

De heer Van Dam: Voorzitter, ik heb een vraag. Hunze en Aa's willen weer toetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Daarmee ontstaat een beeld dat alle waterschappen hier gezamenlijk deel van uitmaken, dus allemaal gebruik maken van dezelfde softwareprogramma's. Toen ik het stuk las, ze zijn een kleine drie jaar niet betrokken geweest en hebben drie jaar lang geen instandhoudingskosten betaald en ook niet meebetaald aan investeringen in software. Mijn vraag is, moeten Hunze en Aa's bepaalde intredingskosten betalen?

De heer Schots: Waterschap Hunze en Aa's is in 2014 uitgetreden. De achtergrond daarvan lag in de periode waarin de transitie heeft plaatsgevonden van het Waterschapshuis van een stichting naar een gemeenschappelijke regeling. Dat heeft bij Hunze en Aa's wat problemen opgeleverd, waar zij in de toenmalige bestuurlijke constellatie niet overheen konden komen, dus dat is de reden van uittreden geweest. Bij het uittreden hebben zij conform de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling een boete betaald, waarin de gemeenschappelijke regeling voorziet en daar is voor hen destijds geen uitzondering op gemaakt. De gemeenschappelijke regeling voorziet niet in het betalen van een toetredingsfee door nieuw toetredende deelnemers. Dat zie je in weinig of geen gemeenschappelijke regelingen, dus dat heeft Hunze en Aa's niet gedaan. Vanaf het moment van uittreden participeerden Hunze en Aa's aan een aantal projecten vanaf de periode dat ze wel deelnemer waren en het Algemeen Bestuur van HWH heeft goedgevonden dat Hunze en Aa's dat op die domeinen bleef doen. Daar heeft Hunze en Aa's ook de kosten voor gedragen en daar zat een opslag in voor de instandhoudingskosten, dus financieel is het zeker niet ten nadele van de achterblijvende waterschappen in HWH afgewikkeld. Iedereen is blij dat Hunze en Aa's in de nieuwe bestuurlijke samenstelling die er sindsdien is ingetreden met de argumenten die u bij de technische beantwoording heeft gezien, de keuze heeft gemaakt om tot HWH toe te treden, want dat maakt het wat gemakkelijker om projecten die wij op landelijk niveau met zijn allen moeten doen, al of niet aangegeven door de Unie, die ook inderdaad met zijn allen kunnen doen en niet met zijn allen minus een.

Tweede termijn

De heer Van Dam: Dank aan de heer Schots voor de toelichting, dit geeft een helder beeld en ik kan er volledig mee instemmen dat zij toetreden.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stemt in met:

- 1. Het verlenen van toestemming aan het Dagelijks Bestuur om in te stemmen met de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis en daarmee in te stemmen met toetreding van Hunze en Aa's tot de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis.**
- 2. Idem ten aanzien van de toetreding van de twee fusiewaterschappen, Waterschap Limburg en Waterschap Drents Overijsselse Delta.**

3.e. Vaststelling projectplan EVZ/beekherstel Rillaersebaan

De heer Van Noord: Voorzitter. Het lijkt ons een goed plan, dus onze fractie kan instemmen met deze aanvraag.

De heer Arts: Bijna even voortvarend, complimenten voor de realisatie van dit stukje EVZ. Het heeft de aard van een gebiedsproces en dat vinden wij erg goed.

De voorzitter: Ik denk dat de portefeuillehouder de complimenten in bescheidenheid en stilte in ontvangst neemt en die complimenten deelt met de ambtenaren die daarbij ondersteuning verleend hebben.

Besloten: Het Algemeen Bestuur

- 1. Neemt kennis van de nota van zienswijzen.**
- 2. Stelt het projectplan "EVZ, beekherstel Rillaersebaan" vast.**
- 3. Stelt vijfenzeventigduizend euro (€ 75.000) extra beschikbaar.**

3.f. Termijnagenda Algemeen Bestuur 2017

De voorzitter: De termijnagenda die u in de stukken tegenkomt onder 4.g. waarvan de heer Schouwenaars terecht heeft gezegd dat het goed zou zijn als het Algemeen Bestuur dit vaststelt en niet het overleg van fractievoorzitters.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Toen het fractievoorzittersoverleg met dit voorstel kwam, dan vallen er ook altijd dingen af en een van de dingen die is afgefallen, is innovatie en ik ben uitermate blij, want innovatie liep door allerlei projecten heen, en verrast in positieve zin met agendapunt 4.g. want daarin staat op pagina 7 bij de inleiding dat er sprake is van een BOB-traject. Ik zeg het verkeerd, het moet zijn 4.d. Er is duidelijk sprake van een BOB-traject. Wij zijn als fractievoorzitters een beetje op het verkeerde been gezet van, het lukt ons als ambtelijke organisatie niet en het fietst door allerlei dingen heen. Ik zou ervoor willen pleiten om in ieder geval het O-deel van het BOB-traject voor innovatie in ieder geval een plek te geven in de agenda van dit jaar dan wel begin volgend jaar, te meer omdat wij de 28^e dan als een soort beeldvormende bijeenkomst zouden kunnen interpreteren en daar met zijn allen bij zijn om alles tot ons te nemen.

Mevrouw Bonthuis: Mag ik reageren naar aanleiding van? Dank. Naar mijn idee hebben wij in het fractievoorzittersoverleg besloten dat wij innovatie mee zouden nemen onder het onderwerp duurzaamheid, juist omdat de ambtelijke organisatie deze twee onderwerpen niet goed uit elkaar kon halen en het bijna een en hetzelfde leek en dat is niet helemaal zo. Wij zien dat ook terug in het andere agendapunt, waar heel veel dezelfde thema's onder zitten als duurzaamheid. Dat is zoals ik het in mijn hoofd heb hoe wij het fractievoorzittersoverleg hebben verlaten, dus ik zou in aanvulling op wat de heer Schouwenaars vraagt, wel willen bevestigen dat dit duurzaamheidsthema iets breder is en innovatie onder zich heeft.

De voorzitter: Ik ben niet bij dat overleg geweest en daardoor mis je een stukje collectief geheugen als je je eerste vergadering hebt, dus ik weet niet of andere fractievoorzitters of anderen dit delen. Wij hebben zo meteen nog op de agenda en daar is ook aandacht voor gevraagd, het onderwerp innovatie. Misschien kunnen wij het zo doen dat wij dit punt aanhouden totdat de heer Schots een toelichting heeft kunnen geven op wat er gebeurt met innovatie. Uiteraard zal het element innovatie ook bij duurzaamheid plaatsvinden, maar innovatie gaat breder dan duurzaamheid. Innovatie is juist breed denken en niet van tevoren inkaderen, dus het werkt zeker breder. Als u zegt, het gaat over innovatie duurzaamheid, dan is dat in zekere zin een inperking van innovatie waar je dat juist aan de voorkant breed wilt uitzetten. Wij zitten ook met het punt dat de heer Voets eerder bij bestuurlijke vernieuwing heeft aangegeven, dat u heeft gezegd, de vergadertijd, het is niet de bedoeling dat er extra vergaderingen komen. Daar blijft altijd een spanningsveld waar u een keuze in maakt. De fractievoorzitters hebben op zich deze lijn aangegeven. De heer Schouwenaars geeft aan het gevoel te hebben op het verkeerde been gezet te zijn, maar ik denk niet dat dat de bedoeling is geweest van iemand.

De heer Schouwenaars: Heel simpel, ik had de indruk gekregen dat het ambtelijk heel lastig zou zijn om het begrip innovatie handen en voeten te geven en dan ben ik buitengewoon blij verrast dat wij een paar weken later het agendapunt 4.d. op de agenda hebben.

De voorzitter: Ik denk dat het goed is dat de secretaris-directeur een toelichting geeft op hoe het ambtelijk ligt.

De heer Van Stokkom: Voorzitter. Ik denk dat er twee parallelle processen zijn geweest die in deze vergadering samenkomen, namelijk het traject wat u in de stukken ziet bij agendapunt 4.d. waar het gaat om op welke manier wij aan innovatie in brede zin denken binnen de gehele organisatie inhoud en vorm te geven en twee, een parallel traject in het fractievoorzittersoverleg, waar tot het besluit wordt gekomen om het voorstel te doen zoals het hier nu staat, waarbij bijna bij alle onderwerpen innovatie ook een rol zal gaan spelen. De bestuurlijke vraag nu is of als u zou instemmen met het verleidingsplan innovatie er daarnaast behoefte is om een BOB-traject te voeren, zeker waar u door de voorzitter uitgenodigd bent om op 28 maart deel te nemen aan de bijeenkomst over innovatie, je de vraag moet stellen wat een BOB-traject dan nog daaraan toevoegt, omdat u daar al uw indrukken, ideeën, wensen en wat dies meer zij in kwijt kunt en die wij trouw zullen meenemen.

De voorzitter: Mag ik u voorstellen dit punt aan te houden en na bespreking van punt 4.d. erop terug te komen? Dan kunnen wij even laten bezinken of er behoefte is aan een apart BOB-traject voor innovatie of dat wij de lijn van de fractievoorzitters volgen.

Mevrouw Korst: Voorzitter, even ter interruptie. Ik heb gelezen in de innovatieagenda dat het inderdaad terug zou komen in een BOB-traject, dat staat erin. Ik ben ervan uitgegaan dat het was ondergebracht bij duurzaamheid, want het is natuurlijk niet een project wat wij afronden. Toen ik dit zag dacht ik, het staat inderdaad op de agenda, dus het is misschien toch een voorstel omdat het een doorlopend proces is, om het toch onderdeel uit te maken van duurzaamheid, maakt het wellicht ook onderdeel uit van andere BOB-agenda's. Misschien kan het meegenomen worden in de BOB-onderwerpen in zijn algemeenheid, want van elk onderwerp is innovatie een belangrijk punt. Is dat een voorstel aan de Algemeen Bestuursleden om dat zo mee te nemen.

De voorzitter: Innovatie is iets wat in alle onderwerpen naar voren komt. Ik kom terug op mijn procedurevoorstel om de besluitvorming aan te houden en ik stel voor de agenda om te gooien en nu eerst agendapunt 4.d. te behandelen, dan zit er ook niet veel tijd tussen. Na bespreking van agendapunt 4.d. stel ik voor met hetgeen besproken is, dat het voorstel van de groepering fractievoorzitters zoals verwoord, nu als besluit kan worden vastgesteld. Dan is aldus besloten om de lange termijnagenda zo vast te stellen zoals verwoord in het memo.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stelt de Termijnagenda Algemeen Bestuur 2017 vast.

4. Mededelingen

4.a Inzet kabinetsformatie 2017/gezamenlijke investeringsagenda

De voorzitter: Met name de fracties Water Natuurlijk en Natuurterreinen hebben gevraagd om daar vragen en opmerkingen over te stellen.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. De gezamenlijke investeringsagenda is een spannende aangelegenheid, hoe de verschillende overheden elkaar kunnen vinden in een gezamenlijke investeringsagenda. Onze ex-dijkgraaf, Carla Moonen, heeft daar een en ander over verteld. Ik heb dit op de agenda laten zetten omdat ik sowieso bijgepraat wil worden of er al een definitieve agenda is en wat de inbreng van Waterschap Brabantse Delta is in het geheel. Spelen er zaken die heel spannend zijn waar nog geen overeenstemming over is? Hoe loopt het traject en zijn er zaken die voor ons van belang zijn?

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter. Mijn fractie is blij met de investeringsagenda. Wij verwachten dat die mee wordt genomen in het hele duurzaamheidsbeleid en het kan niet zo zijn dat wij met ons duurzaamheidsbeleid achter gaan blijven bij wat het Rijk nu aan investeringsagenda voor heeft liggen. Wij willen hier wel bespreken hoe je hiermee omgaat, in de zin van, het wordt voorgedragen aan de nieuwe kabinetsformateur en dan kan het nog verschillende kanten op, maar het lijkt mij, gezien de inspanningen van de Unie en IPO en VNG aan de voorkant, dat je dit niet loslaat, wat er ook in een kabinetsformatie precies uit voort gaat komen. Daarvoor zijn de inspanningen denk ik, te belangrijk en te relevant aan de voorkant. Hoe volgen wij dat en hoe blijven wij zelf zaken overnemen die wij als Unie daar ook hebben voorgedragen?

De heer Sneepe: Voorzitter, het is eigenlijk allemaal al gezegd door de twee voorgaande sprekers, maar de VVD juicht zowel deze agenda als het proces zeer toe.

De heer Schouwenaars: Inhoudelijk kan ik het resultaat nog niet toejuichen, ik weet niet welke inbreng door Brabantse Delta geleverd is, maar daar zouden wij vanavond van de secretaris-directeur wat inzicht in krijgen. Het eindresultaat, het feit dat en het VNG, IPO en de Unie op een lijn zijn komen te zitten, is op zich al een prestatie van fors formaat. U weet als landelijke partijen hebben wij onze lijntjes naar Den Haag, dus wij zullen als partij lokaal onze inspanningen leveren dat het op de formatietafel terechtkomt, los van het feit hoe groot de PvdA uit de verkiezingen komt. Eenenvestig (41) zetels is natuurlijk wel het minimum.

De voorzitter: Ik ben zelf de portefeuillehouder voor dit onderwerp. Er zijn wat vragen gesteld over het traject, wat onze inbreng is, het vervolg. Het traject gaat heel lang terug. Het Uniebestuur heeft ook in de vorige samenstelling al gewerkt aan het bestuursakkoord Water en ervoor gezorgd dat bij de vorige kabinetsformatie voor het eerst niet alleen de voorzitters van VNG en IPO zijn uitgenodigd, maar ook de voorzitter van de Unie van Waterschappen, die gezamenlijk zijn opgetreden en ook gedurende de kabinetsperiode een aantal momenten dat de drie koepels samen hebben opgetreden en daar een band hebben gedaan, wat op zichzelf al heel belangrijk is als je dat afzet naar hoe dat een jaar of tien geleden was, dat voor verkiezingen het voorkwam dat de provincies zeiden, het waterbeheer van het waterschap doen wij er wel bij en dat de waterschappen zeiden, het rioolbeheer van de gemeenten doen wij er wel bij en

dat de gemeenten zeiden, bepaalde taken van de waterschappen doen wij er wel bij en dat het tot een bestuurlijke discussie en bijna landjepik leidde, terwijl inmiddels vanuit het bestuursakkoord Water de sfeer is, wij hebben ketensamenwerking, iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid, maar wij werken samen voor dezelfde inwoners en bedrijven en dat werkt goed. Vanuit die traditie is nu de stap naar voren gemaakt dat wij niet samen naar de formateur gaan, maar voor de verkiezingen al de gezamenlijke agenda vaststellen. Ik denk dat de heer Schouwenaars dat goed heeft verwoord, want dat enkele feit is al heel belangrijk. Dat was ook in de besprekingen in de klankbordgroepen en ook in de ledenvergadering vorige week – dat ook in antwoord op vraag van mevrouw Raedts – eigenlijk het belangrijkste gevoel, dat men zei, op de inhoud tekstueel of bepaalde accenten zou je als individueel waterschap misschien iets hier en daar een accentje willen leggen, maar als het een gezamenlijk product is dat namens de gezamenlijke provincies en gemeenten en waterschappen wordt ingediend, is dat veel meer waard dan een punt, komma of zin. Desalniettemin is niet gezegd, het proces is fijn, wij kijken niet naar de inhoud, er is ook zeker naar de inhoud gekeken of er thema's zijn die ons als waterschap raken en zijn de ambities die zijn uitgesproken, ook haalbaar. De inbreng van dit waterschap is geweest op een aantal punten die inhoudelijk aansluiten bij onze ambities, als het gaat over de energietransitie en circulaire economie, dan sluit dat goed aan bij wat ook het Algemeen Bestuur in het BOB-traject nog niet besloten heeft, maar wel de beweging die wij maken. Wat betreft ruimtelijke adaptatie, wordt er in het stuk gezegd, zowel gemeenten als waterschappen moeten nog een beetje bijtrekken en meer investeren dan er nu in de gezamenlijke begrotingen en meerjarenramingen zit van de waterschappen. Daar is gevraagd, wat is nou de status? Er is een bedrag van vijfhonderd miljoen euro (€ 500.000.000) genoemd wat de gezamenlijke waterschappen bovenop de bestaande meerjarenbegrotingen zeggen dat ze zouden moeten investeren in ruimtelijke adaptatie. Dat is dus nog niet belegd. Er is gevraagd, wat is de status, is dat al verdeeld, moet je dat door eenentwintig (21) delen en iedereen eenentwintigste deel in de begroting opnemen? Dat is niet de status, het is de status van het aanbod, een zeer serieuze inschatting dat dat ongeveer is wat extra nodig is. Er wordt ook van het Rijk gevraagd om daar de helft van mee te financieren en dan zouden de waterschappen op dat fonds kunnen intekenen, wordt ook wat gevraagd van gemeenten om binnenstedelijk het nodige te doen en dat bieden de gemeenten ook aan, dus het is niet zo dat wij dat moeten vertalen in eenentwintigste deel in onze begroting, vijfhonderd miljoen euro (€ 500.000.000) over acht jaar, waarvan de helft door het Rijk gefinancierd zou worden, waarbij je ook vraagt, het gaat over circulaire economie maar u hebt ook kunnen lezen van het Rijk dat zij ook allerlei belemmeringen wegnemen in de vennootschapsbelasting en btw waar vaak belangrijker belemmeringen zitten dan nog eigenlijk subsidieer vijftig procent (50%) van onze begroting, is het nog belangrijker dat je dat soort belemmeringen wegneemt. Wat ook de inbreng van ons waterschap was maar ook van anderen, dat het helder moet zijn bij de presentatie dat het niet zo is dat wanneer de gemeenten en waterschappen dit waarmaken, de inwoners en burgers zeggen, oh, ruimtelijke en klimaatadaptatie is wel geregeld, ik hoef niets meer te doen, maar dat het juist een uitnodiging moet zijn tot participatie, samenwerking en eigen verantwoordelijkheid. Dat zijn punten die zijn meegenomen. Hoe loopt verder het traject? Het traject loopt vervolgens als volgt. Het Uniebestuur heeft vorige week het mandaat gekregen om het document af te ronden met IPO en VNG die ook besluitvormingstrajecten hebben. De gedachte is dat voor de verkiezingen nog een moment wordt gevonden als over de laatste punten en komma's consensus is bereikt, om het te presenteren. Wij zullen ervoor zorgen dat ook het Algemeen Bestuur het op dat moment krijgt, maar de bedoeling is dat u het ook in kranten en op websites tegenkomt, zodat ook als het niet van ons uit wordt verstrekt, u het toch tegenkomt. Dat is een aanbod aan de formateur en wie dat is, weten wij niet en dat conform de bestuurlijke afspraken de formateur de koepelvoorzitters op enig moment uitnodigt en het daarmee bespreekt en kijkt, matchen vraag en aanbod met elkaar. Het zijn ook thema's, het is een uitnodiging en wij vragen ook wat van het kabinet, met name op deregulering, dingen mogelijk maken, ruimte bieden en ook een stukje geld, moet dat leiden tot een wet of bestuursakkoord. Dat zullen wij hier als Dagelijks Bestuur weer terugbrengen en kijken in hoeverre dat een-op-een past met wat uit BOB-trajecten komt of dat dat af en toe wat extra's vergt. Dat traject is nog een beetje ongewis, maar het Algemeen Bestuur zal daar zeker bij betrokken worden. Ik denk daarmee antwoord te hebben gegeven op de vraag van mevrouw Raedts en mevrouw Bonthuis, hoe volgen wij dat? Wij zullen als Dagelijks Bestuur steeds die stappen met elkaar zetten, dus als het gepresenteerd wordt, krijgt u het. Als er een bestuursakkoord Water komt, dan krijgt u het en zal ook het Dagelijks Bestuur inzichtelijk maken wat dat zou betekenen voor ons waterschap en hoe wij daarmee omgaan en dank voor de vele steun, zoals ook uitgesproken door de heer Sneepe.

Tweede termijn

De heer Van Dam: Voorzitter, na uw uitvoerige betoog kwam bij mij de gedachte op dat het hopelijk een A4'tje wordt dat op het nachtkastje komt van de informateur en niet zesentwintig (26) pagina's.

De voorzitter: Ik heb gezondigd tegen het reglement van orde, want bij de mededelingen is geen tweede termijn, werd mij verbaal en non-verbaal meegedeeld. Het is één A4'tje met een bijlage van zes pagina's en een technische uitwerking van twintig pagina's. Uiteindelijk als er in het regeerakkoord een zin komt, dat het

kabinet zal op thema's circulaire economie, energietransitie, ruimtelijke adaptatie met de koepels nadere afspraken maken, dan zijn wij al dik tevreden.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.b. Resultaten bedrijfsvergelijking zuiveren 2015

De voorzitter: De PvdA heeft gevraagd hierover te spreken.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Zonder in de details te gaan, in de bedrijfsvergelijking komen wij als Brabantse Delta op een aantal punten minimaal uit de verf. Her en der scoren wij gemiddeld of absoluut lager dan collega's. Ik zou het Dagelijks Bestuur willen vragen in de loop van dit jaar op enig moment met een plan te komen over hoe wij de achterstanden in willen lopen anders dan het bestaande beleid gewoon voortzetten en op achterstand blijven.

De heer Van Dam: Voorzitter. Ik heb een iets andere insteek dan de heer Schouwenaars. Ik vond het een helder stuk dat goed te lezen is en een mooi inzicht geeft. Ik vond het buitengewoon prettig om er een bredere kijk op te krijgen door de antwoorden op vragen van mijn collega's. Ik ben juist trots op ons waterschap dat wij optimaal zuiveren en dat ook de capaciteit optimaal benut wordt en daarmee de optimale investering die wij daarin doen, behalen. Ik was er heel positief over. Ik heb een vraag aan de portefeuillehouder over het verschil in de opgelegde heffingen en de gemiddelde gemeten belasting. Er worden heffingen opgelegd en deze blijken hoger te zijn dan wat ervoor wordt betaald. In het stuk staat dat in 2017 nader onderzoek zal worden uitgevoerd. Dat verbaast mij een beetje, want in ons waterschap is het iets toegenomen en het is een probleem dat bij alle waterschappen voorkomt, dat die verschillen er zijn. Naar mijn beste weten is het al meer dan tien jaar bekend. Is er niet meer duidelijkheid waarom wij meer krijgen dan waarvoor geheven wordt? Dit vond ik een beetje een merkwaardig punt.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. Ik heb dit verhaal met veel interesse gelezen en een paar dingen viel mij op. Mij viel op dat extra capaciteit om nog vergaander te zuiveren, er op dit moment niet is. Wij voldoen aan de normen, maar er is niet meer capaciteit mogelijk. Ik lees dat het onderhoud, de technische betrouwbaarheid van zuiveringsinstallaties laag is. Het aantal uren storingsvrij is vrij laag. Ik maak uit de beantwoording van de technische vragen op dat het beleid van het waterschap gebaseerd wordt op een beleid dat in 1991 door een van de voorgangers van het waterschap is vastgesteld. Als dat zo is, wordt het tijd om ander beleid te formuleren. Zijn wij niet heel kwetsbaar als waterschap als het gaat over het voldoen aan de normen van zuivering?

De heer Velthoen: Voorzitter. Het is een duidelijk vergelijk over ons bedrijfsresultaat, het werk waarvoor wij staan. Het is prachtig dat er een mooie app is, ik vraag mij af wie daar allemaal gebruik van gaat maken. Wij zien wat de toekomst is in alle zaken die wij doen. De VVD-fractie vindt dat wij moeten voldoen aan de wettelijke norm, dat is onze taak, en wij gaan er niet extra allerlei zaken bij doen. Dus houdt het bij de kerntaken en dan doen wij het volgens dit vergelijk prima.

De heer Schouwenaars: Dus de VVD zegt dat als wij op pagina 2 van de bedrijfsvergelijking tot drie keer toe de laagste van Nederland worden genoemd, dat vindt u acceptabel en dan heeft u geen behoefte om te zeggen, joh, Dagelijks Bestuur, kijk er eens naar wat wij kunnen doen. Wij hoeven niet de beste jongen van de klas te zijn, maar dat wij in dat kader beter gaan presteren dan wij tot nu toe doen. Niet meer en niet minder heb ik gevraagd aan het Dagelijks Bestuur.

De heer Velthoen: Wij doen wat wij doen moeten en natuurlijk als wij ergens onderuit schieten, dan kijken wij daarnaar, maar ik vond dat over het algemeen wel meevallen bij wat ik las in dit stuk. Mijn fractie vindt dat wij het vrij behoorlijk doen als waterschap.

De heer Schots: Voorzitter. Deze discussie komt elk jaar terug als wij dit onderwerp op de agenda hebben en het verbaast mij niks dat alle vragen die gesteld zijn, wederom weer gesteld worden. Het uitgangspunt is dat dit waterschap in het verleden een richting heeft bepaald van hoe wij onze zuiveringstechnische werken inrichten en het uitgangspunt daarbij is geweest dat wij hebben te voldoen aan de wettelijke normen en daar richten wij onze investeringsagenda en projecten op en dat wij daarmee de lijn uitgezet hebben van hoe wij onze zuiveringstechnische prestaties dan ook inzetten. In de technische beantwoording is ook dit jaar weer aangegeven dat wij wat gebiedsspecifieke kenmerken hebben, meer dan andere waterschappen, zoals lozen op buitenwater, waar minder scherpe normen voor gelden dan wanneer er op binnenwater geloosd wordt, een voorzieningsgebied dat zich uniek kenmerkt door de grote afvalwatertransportleiding die wij van Moerdijk naar Waarden in Zeeland hebben lopen, zware industrie met eigen voorzuiveringsactiviteiten voordat het gezuiverde water op onze infrastructuur geloosd wordt. Binnen die afwijkende kenmerken is het simpel zeggen, wij zijn het laagste jongetje van de klas, dus wij zijn de slechtste, dan zit je toch een beetje

appels met peren te vergelijken op grond van de punten die ik net genoemd heb. Het beleidsuitgangspunt is dat wij doen wat wij moeten doen zoals de VVD aangeeft, en daar hebben wij onze investeringen op geëquipeerd. Wij hebben dus ook geen capaciteit om nog een tandje extra te zuiveren en als wij dat willen, zullen wij maatregelen aan de zuiveringsinstallaties moeten treffen die geld kosten en tot nu toe heeft het Algemeen Bestuur de afgelopen jaren de lijn gekozen en ondersteund om te doen wat wij moeten doen maar niet meer of extra. In de technische beantwoording is ook aangegeven dat in de Bon-trajecten rondom waterkwaliteit dit issue ook aan de orde komt en als het Algemeen Bestuur in dat traject vindt dat wij een andere koers moeten gaan volgen dan wij tot nu toe gedaan hebben, dan hangt er wel een prijskaartje aan in de zin van investeringen in zuiveringstechnische werken en infrastructuur. Dat is de andere kant van de medaille. De vraag over kwetsbaarheid van mevrouw Raedts, ik denk dat het op dat punt meevalt. Wij hebben een goed systeem van beheer en onderhoud van onze installaties en de methodiek om dat te volgen en de ruimte en middelen om waar collectieve maatregelen of onderhoud nodig zijn, die inderdaad te treffen. Er is geen kwetsbaarheid op onderdelen in de zin dat wij niet aan de normen of gebiedsnormen voldoen die aan ons door de vergunningsverleners gesteld zijn. De monitoring daarop is zeer frequent en intensief en met name de stikstof en fosfaatlozingen wat de kenmerken in de vergunningen zijn, worden zeer nauwlettend van week tot week en maand tot maand gevolgd. Daar blijven wij binnen de normen die de vergunningen ons opleggen. De discrepantieproblematiek, het verschil tussen het aantal eenheden dat wij opleggen en het aantal eenheden wat in de diverse zuiveringsinstallaties wordt aangeboden. Zoals in de rapportage staat is dat geen probleem van vandaag of gisteren, want dat probleem bestaat al heel lang. Ik herinner mij nog toen ik voor het eerst in 1998 Algemeen Bestuurslid van het toenmalige hoogheemraadschap van West-Brabant werd, dat er al een studie naar de discrepantie liep. Zo lang is het al geleden. Dat is niet bij die studie gebleven, want dat is enige malen ook bij andere waterschappen herhaald. Het fenomeen dat wij niet precies opleggen dat via metingen vastgesteld wordt wat er op de zuiveringen binnenkomt, speelt overal en de onderzoeken die gevoerd zijn, leiden op een zeker moment tot een zekere verklaring van dat verschijnsel, waar komt het van en waar komt het niet van en er blijft een onverklaard stuk over wat niet betekent dat wij daarmee de kosten van onze zuiveringsactiviteiten niet gedekt krijgen, want de eenheden die wij heffen, dragen met elkaar de kosten en daar hoeven wij in elk geval niet bang voor te zijn. Als wij meer eenheden zouden aanslaan dan wij nu aanslaan, dan zou dat het tarief naar beneden brengen en in die zin is het wel belangrijk om te zien dat die discrepantie zo klein mogelijk wordt, alleen om ze helemaal naar nul te brengen, daarvan hebben eerdere studies aangetoond dat dat kosten met zich meebrengt om de verdere oorzaken vast te stellen, laat staan om maatregelen daarvoor te treffen. Het waterschap gaat in 2017 opnieuw naar dit fenomeen kijken, maar ik kan u nu aan de voorkant al zeggen dat hier geen oplossing uitkomt waarmee de discrepantie vanaf dan tot nul terug zou komen, want dat is er nog nooit geweest.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.c. Vennootschapsbelasting bij SNB

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.d. Verleidingsplan innovatie

De voorzitter: Dit punt is geagendeerd door de fracties PvdA, Water Natuurlijk en Natuurterreinen. Ik stel voor dat de heer Schots eerst een nadere toelichting geeft.

De heer Schots: Dat wil ik graag doen en dan sluit het aan bij de opmerkingen die zojuist gemaakt zijn en dan is het handig om dat eerst te doen en dan de discussie te voeren. Toen u als nieuw Algemeen Bestuur aantrad in 2015, heeft u in een van de eerste vergaderingen op uw tafel gehad de update van de innovatieagenda Zuiveringsbeheer. Dat onderwerp rapporteren wij elk jaar aan het Algemeen Bestuur. Een aantal fracties heeft toen gevraagd, innovatie stopt toch niet bij zuiveringsbeheer, dat gaat een beetje verder en dat is waar. Dat heeft iedereen toen volmondig beantwoord en er is toen met name namens een aantal fracties gevraagd om met een waterschapsbrede innovatieagenda te komen. Dat hebben wij indertijd ook toegezegd. In de innovatieagenda Zuiveringsbeheer liep al een aantal projecten, maar daar gaat het nu even niet om. Wij hebben sindsdien in de organisatie en ook in het Dagelijks Bestuur de effort erop gezet om innovatie wat breder te trekken en er een waterschapsbrede innovatieagenda van te maken. Er is met veel effort door de organisatie aan gewerkt, dat ziet u aan de stukken die vanavond op tafel liggen en die een wat andere uitstraling hebben dan wat u normaal gewend bent op dit gebied. Dat geeft aan hoe creatief er in de organisatie met het onderwerp innovatie waterschapsbreed aan de gang gegaan is. Intussen is door het nieuwe Algemeen Bestuur het BOB-traject ontwikkeld waar wij met zijn allen heel veel tijd en effort en inmiddels ook succes van zien, waar wij allemaal blij mee zijn, maar het innovatietraject is intussen wel doorgegaan en dat geeft het spanningsveld aan waarin wij nu zitten. Het een loopt en het ander loopt erlangs. Ik onderken en dat doen wij allemaal denk ik, dat innovatie niet een onderwerp sec is, maar dat dat veel aanknopingspunten heeft met andere trajecten waar wij mee bezig zijn. In de beeldvormingssessie die

wij over duurzaamheid gehad hebben een maand geleden in het koetshuis, hebben wij dat duidelijk gezien en hebben wij op het vlak van innovatie een aantal richtingen aangegeven. Dat betekent dat die sporen niet een-op-een met elkaar gelijk zijn, maar wel een grote mate van verknoping met elkaar vertonen en in die zin denk ik dat het verstandig is om op die manier met innovatie om te gaan en het wat meer te integreren en te koppelen met name aan duurzaamheid maar niet bij uitsluiting, want er zijn ook andere gebieden waar innovatie optreedt. Ik denk dat wij dan verder stappen kunnen maken om het plan verder in te voeren. Wat er inmiddels ambtelijk is voorbereid, komt in de sessie op 28 maart waar de voorzitter aan refereerde en waarvan u de flyer heeft gezien. Wij nodigen u en de ambtelijke organisatie die met dit onderwerp actief bezig geweest is, van harte uit om op 28 maart aanwezig te zijn en naar hartenlust uw inbreng op innovatie te gaan leveren.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, laat ik heel helder zijn. Ik heb het stuk dat wij voor ons hebben liggen, diagonaal doorgekeken en met gejuich ontvangen. Het is een goed verhaal. Alleen in de inleiding staat: "Het BOB-traject geeft het Algemeen Bestuur gelegenheid richting te geven aan de koers en het ambitieniveau inzake innovatie." Die ruimte wil ik ergens maken voordat er heel veel effort gestopt wordt in het verder handen en voeten geven aan dit stuk, dat de ambtelijke organisatie weet, wij doen dit in goede samenspraak met het Algemeen Bestuur, zodat wij uiteindelijk over een aantal maanden of over een jaar tegen een innovatieagenda aanlopen waarvan het Algemeen Bestuur op dat moment zegt, dit gaat ons een beetje te ver. Ik wil dat graag van tevoren ingebed hebben en daarom past dit verhaal goed in het BOB-traject, waarvan de eerste B wat mij betreft op 28 maart is en de O moeten wij nog gaan plannen om als Algemeen Bestuur een beetje af te stemmen en koers te bepalen hoever we met dit traject gaan en hoe het geïntegreerd wordt in andere dingen waar BOB-trajecten voor lopen. Dat is de enige zorg die ik uit wil spreken en daardoor wat ruimte wil maken.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. Ik was zeer aangenaam verrast toen ik deze notitie las. Geweldig hoe dat eruitziet, het bruist en borrelt aan alle kanten. Ik dacht nou, jammer dat wij het alleen als mededeling hebben gekregen want het nodigt echt uit om er iets mee te gaan doen. Ik heb ook al gezien dat het een relatie heeft met het BOB-traject, dat zal door omstandigheden naast elkaar gelopen hebben. Ik heb ook gelezen dat innovatie met name een sociaal aspect heeft. Ik citeer even: "Het gaat vooral om sociale innovatie en het gaat daarbij om de juiste mindset van medewerkers en managers en het optimaliseren van het proces van innovatie." Dat is de kern die ik eruit gehaald heb waar wij iets mee kunnen, want als ik naar de BOB-thema's kijk, dan zijn dat vooral thematische onderwerpen en op elk onderwerp zouden wij eigenlijk bevraagd moeten worden, hoe is onze mindset, hoe gaan wij hier innovatief mee aan de slag om daarmee uit te spreken dat wij dit van harte ondersteunen zonder daar een apart BOB-traject van te maken, dat zou ik een beetje te abstract vinden, maar onszelf verplichten om bij elk BOB-traject het innovatieve gedachtengoed dat uit dit verhaal spreekt, mee te nemen.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, mijn fractie heeft dit laten agenderen omdat wij zo blij waren met dit geweldige verleidingsplan, dat zo verleidelijk is dat je er alleen maar ja tegen kunt zeggen. Wat de fractie erg aanspreekt, dat was een uitspraak die wij teruglazen en dat geeft heel goed weer waar het over gaat wat ons betreft. Het is dat je "Als organisatie geen keus hebt – ik citeer – je moet simpelweg vernieuwen om relevant te blijven." Dat onderschrijven wij graag mee. Om even uit het dilemma BOB wel of niet te komen, refereer ik graag even aan iets wat wij aan het begin van onze bestuursperiode ergens in 2015 hebben afgesproken en dat is namelijk dat wij alles wat er aan projecten die hier langs zouden komen, langs de meetlat zouden leggen van innovatie, duurzaamheid en klimaat en die afspraak hebben wij gemaakt, dus ik vind het logisch dat van daaruit de innovatietrein is gaan rijden en wij springen er graag volop mee, maar wat mij betreft niet een aparte BOB maar vooral gewoon gaan doen en als die in alle onderwerpen terugkomt, dan is hij ook geborgd en kunnen wij in de voorstellen die langskomen, daar weer op reflecteren.

De heer Van Noord: Voorzitter, ik vind het best een lastig punt. Ik wil eerst een procedurele vraag stellen. Ik las dat het voorzittersoverleg besloten heeft om dit niet in een BOB-traject te doen, maar dan denk ik, het voorzittersoverleg is toch geen besluitvormend orgaan? Ik heb daar wat moeite mee. Dat er vanuit het voorzittersoverleg een voorstel wordt gedaan aan het Algemeen Bestuur om het op de een of andere manier te doen, daar kunnen wij het met elkaar over hebben, maar ik hoop toch niet dat er een soort exclusief clubje gevormd wordt dat besluiten gaat nemen. Dat is even om mee te beginnen. Ik heb in mijn beroep regelmatig te maken met innovaties en volgens mij spreek ik namens het gehele Algemeen Bestuur om te zeggen dat innovatie zeker voor het waterschap superbelangrijk is, maar ik besef ook als geen ander dat bij innovatie sprake moet zijn van beleid en focus op wat wij wel en niet doen en als bestuur moeten wij daar iets van vinden. Hoe fantastisch het produceren van bioplastics ook is, ik vind dat wij daar op beleidsniveau over moeten discussiëren of dat een waterschapstaak is ja of nee. Dat kan ja of nee zijn, maar dat zijn trajecten die heel veel geld en effort van de ambtelijke organisatie kosten en daar moeten wij bewust mee omgaan. Ik zeg niet dat het per se een BOB-traject moet zijn, maar wel dat wij beleidsuitgangspunten moeten formuleren en daar met elkaar over moeten discussiëren. Als wij dat elke keer weer opnieuw doen als het watersystemen betreft en daar dan weer de innovatieve kant in meenemen, dat vind ik ook prima,

maar om alleen enthousiast te worden omdat het innovatief is zonder er beleidsmatig goed naar te kijken, wil ik echt met klem voor waarschuwen want dat kost heel veel tijd, geld en effort en dat moeten wij heel bewust doen.

Mevrouw Franssen: Voorzitter, mijn inbreng is een samenvatting van alles wat ik hiervoor gehoord heb, dus ik kan het nog een keer herhalen. Wat het proces betreft ben ik het eens met de heer Van Noord. Dan kom ik even op de BOB-afspraken die wij gemaakt hebben, ik vind niet dat wij die rigide hoeven toe te passen. Ik denk dat wij daar best wat creatiever en innovatiever mee om zouden kunnen gaan, zeker met dit onderwerp. Ik ben het hartgrondig met de heer Van Noord eens dat wij niet zomaar ins Blaue hinein allerlei innovatieve dingen moeten gaan doen, maar dat wij daar wel vaststellen aan welke spelregels wij ons gaan houden en hoe wij daarmee om blijven gaan. Dan een laatste opmerking, innovatie is iets dat je moet invoeren omdat je er zelf beter van wordt, dat je er iets nieuws mee doet en dat je jezelf weer opnieuw uitvindt en innovatie is wat de VVD betreft, niet altijd hetzelfde als duurzaamheid, daar zit een redelijk groot onderscheid in. Als je de sociale innovatie die u beoogt met het stuk hier, daar kan ik volledig achterstaan, maar ik zou heel graag binnen een technisch bedrijf wat het waterschap toch ook min of meer is, technische innovaties toejuichen. Het hele proces dat eromheen zit, dit is een mooie aanzet voor het geheel maar wij moeten met elkaar goede afspraken gaan maken over hoe wij dit proces implementeren in onze besluitvorming en dat hoeft wat ons betreft niet altijd een BOB-traject te zijn.

Mevrouw Korst: Voorzitter, als ik zo hoor wat er gezegd wordt, dan refereer ik terug aan de opmerking van daar straks. Ik liep een beetje voor de wagen uit, maar eigenlijk vraagt de groep die de innovatie, de organisatie die de innovaties in beeld brengt, heeft aan ons een vraag gesteld. Het gaat voornamelijk over, de uitdaging ligt op het gebied van sociale innovatie en de vraag die zij aan het Algemeen Bestuur stellen, is: "Wij stellen voor om het Algemeen Bestuur te vragen om ideeën en wensen die nu leven ten aanzien van innovatie, kenbaar te maken als input van het innovatietraject." Ik denk dat dat de belangrijkste vraag is die vanavond aan ons gesteld wordt. Wij kunnen daar vanavond geen antwoord op geven, maar wij laten 28 maart over ons heen komen en daarna is het voor ons wat duidelijker en kunnen wij het besluit nemen of dit traject in onderdelen past bij alle onderwerpen die wij volgens BOB gaan behandelen. Het past bij duurzaamheid maar ik denk ook bij andere onderwerpen, dus wat is de innovatie, wat is de vraag van de organisatie aan ons, wat zijn de ideeën en wensen die leven ten aanzien van innovatie. Ik denk dat het een hele duidelijke vraag is die in elk BOB-traject neer te leggen is voor het Algemeen Bestuur. Ik denk wel dat het belangrijk is dat wij daar na 28 maart verder met elkaar over praten, want dan hebben wij een beter idee hoe het een en ander kan gaan lopen.

De voorzitter: Ik reageer even op het meer procedurele punt van de heer Van Noord, die het heeft over besluitvorming. Ik denk inderdaad in de lijn met het reglement van orde en dat is ook het punt dat de heer Schouwenaars maakt die zegt, ik wil het niet als mededeling of ter kennisname hebben, maar juist ter besluitvorming en dat er verschillende organische groepen zijn, of het de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing is of een groepering fractievoorzitters die het initiatief hebben, maar dat uiteindelijk de ordentelijke besluitvorming in het Algemeen Bestuur is en dat wij het daar allemaal over eens zijn, maar dat het ook goed is dat verschillende leden af en toe de koppen bij elkaar steken, dat is ook een vorm van bestuurlijke vernieuwing of sociale innovatie, hoe u het ook wilt noemen, maar uiteindelijk moet het tot besluitvorming hier liggen. Vandaar dat het nu als agendapunt 3.f. geagendeerd is. Dan wat betreft de inhoud, is het woord aan de heer Schots.

De heer Schots: Ik denk dat als ik de geluiden beluister die u allemaal uitspreekt vanavond, dat iedereen vindt dat wij met innovatie bezig moeten zijn en bezig moeten blijven en dat wij een rijdende trein niet omwille van het feit dat er geen apart BOB-traject is, stil moeten zetten. Dat zou ik bepaald niet bepleiten en dat proef ik ook niet bij u. Ik denk wel dat de opmerkingen die gemaakt zijn over het stellen van de kaders voor innovatie, mijnheer Van Noord heeft een paar duidelijke voorbeelden genoemd, dat dat op zich helder is. Ik denk ook dat wanneer er uit hoofde van nieuwe innovatieve activiteiten veel tijd en dus veel geld en projecten besteed moeten worden, die per definitie altijd bij u langskomen. U heeft het voorbeeld van bioplastics genoemd, dat nu als pilot in de afrondende fase zit, maar het is geen automatisme dat wij daar dan mee doorgaan, dat zal ik elk geval als wij dat zouden willen voorstellen, weer een terugkoppeling naar het Algemeen Bestuur plaatsvinden en daar komen dan beleidsmatige overwegingen bij aan de orde, zoals is dat van ons of is dat niet van ons. Ik denk dat u niet zo bang hoeft te zijn dat er op het innovatieve vlak dingen zouden gaan gebeuren die niet de goedkeuring van het Algemeen Bestuur zouden wegdragen. Zelf denk ik als ik alle geluiden beluister en dan sluit ik een beetje aan bij wat mevrouw Korst als laatste spreker zei, dat het misschien niet zo slecht zou zijn om de dag van 28 maart met elkaar te beleven voor zover daar ruimte voor is en binnen dat kader de vragen die door de documenten van vanavond zijn opgeworpen, proberen te beantwoorden en daarna nog een keer een wat afrondende beschouwing in het Algemeen Bestuur te houden. Wat ik als algemene conclusie wel proef, is dat iedereen zegt van innovatie, dat speelt overal doorheen en het is niet een item op zich, maar dat heeft met alle facetten van het werk van het waterschap te maken, of het nou sociaal is of waterzuivering of watersysteembeheer, dus dat pleit er een

beetje voor het op die manier te integreren en er niet een heel autonoom zelfstandig geïsoleerd traject van te maken. Samenvattend is mijn reactie, laten wij 28 maart gebruiken om de input op de beantwoording van de ambtelijke nota die er erg goed uitziet, te verwerven en daarna met elkaar hierop terug te komen.

De voorzitter: Het Dagelijks Bestuur nodigt iedereen uit om mee te doen aan de beeldvorming op 28 maart en antwoord te geven op de vraag van mevrouw Korst, doe suggesties voor aandachtspunten. Daar zal op de 28^e ruimte voor zijn, dus als u niet aanwezig bent, kunt u suggesties of inbreng op de mail zetten naar de secretaris-directeur. Als u dat voor 28 maart doet, dan kunnen wij dat betrekken en dat wij het punt van sociale innovatie en besluitvorming en de wens van, hoe kom je tot beleidskaders zoals de heer Van Noord heeft gezegd, daarna in het Dagelijks Bestuur teruggpakken hoe wij dat tot ordentelijke besluitvorming brengen. Het onderwerp innovatie uiteraard ook bij andere thema's langskomt, maar met name de vraag hoe kom je tot beleidskaders enzovoorts kijken van, of dat op een passende wijze bij het thema en de wens van bestuurlijke vernieuwing, hoe wij dat brengen en of dat een traditioneel BOB-traject is of een andere wijze, dat is afhankelijk van het traject dat wij met elkaar ingaan. Zou dat een wijze van werken zijn die past bij het thema en bestuurlijke vernieuwing?

Tweede termijn

De heer Schouwenaars: De insteek van mevrouw Korst ondersteun ik van harte of je het beestje nou BOB noemt of anderszins, het maakt niet uit. Het gaat erom hoe wij en dat sluit ook aan bij de opmerking van de heer Van Noord dat wij na zo'n schitterende dag als 28 maart met elkaar de koers als Algemeen Bestuur bepalen, hoe ver gaan wij met innovatie, hoe hoog is ons ambitieniveau. Dat wij met dat soort vragen ingekaderd de ambtelijke organisatie verder mee kunnen helpen.

De voorzitter: Dan stel ik vast dat het Algemeen Bestuur kennisneemt van de mededeling met betrekking tot innovatie en dat na afloop van 28 maart het Dagelijks Bestuur zich zal beraden op hoe het Algemeen Bestuur dit onderwerp verder brengt.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de documenten voor kennisgeving aan.

4.e. Kansrijke alternatieven voor dijkversterking Geertruidenberg en Amertak

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.f. Evaluatie en voortgang opdracht vergroten waterbewustzijn studenten AKV St Joost (Avans Hogeschool)

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

5. Ingekomen stukken

5.a. Brief gemeente Waalwijk met reactie Dagelijks Bestuur 'waterschade kwekerij Sprang Capelle'

De voorzitter: Er is niemand die behandeling heeft gevraagd, maar daarna is een aantal stukken aan het feitenrelaas toegevoegd waarin niet wordt ingegaan op alle namen en rugnummers van de actoren in het proces, wetende dat het gesprek nog loopt. Iemand behoefte om over dit stuk te spreken?

De heer Kocx: Voorzitter, ik heb in het feitenrelaas gelezen dat er het een en ander gebeurt en dat er verbale en zelfs fysieke bedreigingen zijn geuit. Ik heb niet gelezen dat er aangifte van is gedaan. Mijn fractie wil duidelijk stellen dat wij willen voorstellen dat te allen tijde aangifte wordt gedaan als iemand fysiek of verbaal bedreigd wordt, zeker als het medewerkers van het waterschap zijn.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, volledige ondersteuning van dit pleidooi. Dit soort dingen moet je niet over je kant laten gaan. Ik heb toch wel wat moeite met het feit dat in het stuk geen namen en rugnummers vermeld staan omdat je dan de vergelijking met de inbreng van Dekkers en anderen wat lastiger maakt. Het was gemakkelijker geweest als wij dat wel gedaan hadden en ik zou niet weten waarom wij een aantal namen niet gewoon kunnen noemen als wij een bedrijf opdracht geven om een contraexpertise te doen, dan neem ik aan dat het bedrijf het helemaal niet erg vindt, dat wij gewoon zeggen, dat was bedrijf X in de contraexpertise. Maar goed, er is voor gekozen om het op deze manier te doen. Ik leer ermee leven.

De voorzitter: Een meer procedurele vraag, maar het beleid van het waterschap is inderdaad dat als medewerkers en er aanleiding is tot aangifte, dat dat ook gebeurt en dat wordt nauwgezet opgevolgd.

De heer Kocx: Bij interruptie, als dat beleid is, waarom is dat in dit geval niet gebeurd?

De voorzitter: Ik bedoel te zeggen dat het ook in dit geval is gebeurd, want het is bestaand beleid en dat wordt steeds toegepast, ergo, ook in dit geval. In antwoord op de heer Schouwenaars, ik snap heel goed dat hij zegt, als wij adviseurs inhuren om verantwoording af te leggen, waarom worden die dan niet genoemd. Ons beleid is dat als openbaarheid wordt gevraagd in Wob, dat situaties in andere zaken en bedrijven ook in de gelegenheid worden gesteld om te zeggen van, u wordt op deze manier genoemd, zitten daar feitelijke onjuistheden en dergelijke in. Verschillende partijen die in dit traject een rol hebben gespeeld, wij hadden niet de ruimte en de tijd om voor vandaag al die partijen voor te leggen, u wordt op deze manier genoemd, zitten hier feitelijke onjuistheden in. Er is gekozen voor snelheid en daarom het feitenrelaas geanonimiseerd te doen, omdat wij die zorgvuldigheid naar die partijen toe niet hebben kunnen doen in dit tijdstraject. Dat is de verklaring.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de brief van de gemeente Waalwijk en de Dagelijks Bestuursreactie voor kennisgeving aan.

5.b. Brief Unie van Waterschappen 'Stand van zaken aanpassing belastingstelsel waterschappen'

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de brief van de Unie van Waterschappen voor kennisgeving aan.

5.c. Bekrachtigd besluit eervol ontslag C. Moonen

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt het bekrachtigd besluit voor kennisgeving aan.

6. Realiseren projecten op gronden van derden (ingebracht door AB-lid Mureau, conform artikel 14 RvO)

De voorzitter: De heer Mureau heeft voor de vergadering van gedachten gewisseld met het Dagelijks Bestuur en naar aanleiding daarvan gezegd, ik wil het onderwerp terug op de agenda gehad hebben. Conform het reglement van orde heeft het Dagelijks Bestuur daar een zienswijze bij gedaan en is de vraag aan de heer Mureau of er behoefte is aan nadere bespreking.

De heer Mureau: Voorzitter. Ik heb uw oproep net gehoord met het oog op de tijd en ik kan het kort houden, juist vanwege de zienswijze van het Dagelijks Bestuur. Even kort de context schetsen. Waarom heb ik dit op de agenda gezet? Het waterschap heeft veel doelstellingen, bijvoorbeeld EVZ's en natte natuurpleids, en vaak zijn gronden bij derden in eigendom. Dat is het uitgangspunt geweest van mijn agendering. Ik ben geschrokken van de notitie die wij in januari voorgeschiedt kregen en ook van de beantwoording van de vragen die ik daarover gesteld heb. Die beantwoording bevatte de oude of ouderwetse reflex, ik heb een projectidee, de grond is van een derde en ik ga op pad om die grond te verwerven. Die reflex is misschien begrijpelijk, maar die is achterhaald. In de nieuwe notitie hebt u dat ook erkend, de scope is breder en daar wordt duidelijk aangegeven dat grondverwerving niet per se de voorkeur heeft. Er is een breed scala aan instrumenten, die allemaal ingezet kunnen worden. Ik ben heel blij met de notitie en dat het Dagelijks Bestuur uitsprekt dat zij alle instrumenten op hun merites beoordeelt en maatwerk levert per project. De notitie die er nu ligt, sluit goed aan bij de praktijk, want ons waterschap werkt heel vaak op de goede manier die ons voorstaat. Zijn wij er nu? Ik ben blij met de notitie en ben bijna tevreden, dus het gaat hartstikke goed. Ik heb nog een verzoek. Wij doen het dus vaak goed, het Dagelijks Bestuur spreekt het nu ook uit. Mijn vraag is hoe het bestuurlijk is verankerd dat wij op deze goede manier werken en daarnaast nog iets breder. Er wordt nu aangegeven, als wij projecten realiseren op gronden van derden, dan hebben wij verschillende instrumenten en er is niet per se een voorkeursinstrument, grondverwerving, wij leveren maatwerk per project maar hier zit volgens mij nog een stap voor. Wij hebben in ons bestuursakkoord opgenomen, wij willen graag van buiten naar binnen werken, dus voordat wij met het uitgewerkte projectplan onder de arm bij iemand binnenstappen die gronden in eigendom heeft en hem vertellen wat hij allemaal kan doen, moeten wij een andere stap zetten en dat is met een projectidee het gebied instappen en input van het gebied gebruiken om uiteindelijk tot een uitgewerkt projectplan te komen. Die twee punten, hoe is bestuurlijk geborgd dat wij op de goede manier werken zoals uit de notitie spreekt en de stap daarvoor, het van buiten naar binnen werken, hoe nemen wij dat mee in het verhaal?

Mevrouw Raedts: Voorzitter. In aansluiting op de woorden van de heer Mureau, ook ik heb de vorige vergadering aangegeven dat ik ongelukkig was met de notitie die er toen lag. Het was een bepaald soort werkwijze in natte natuurpleids. De notitie die de heer Mureau op de agenda heeft laten zetten, dat geeft weer een bepaalde wijze namelijk zelfrealisatie, maar in de woorden en gedachten daarachter lees ik toch dat het gewoon wat breder is dan alleen zelfrealisatie en ook ik was zeer tevreden met de zienswijze van het Dagelijks Bestuur, want daarin wordt naar mijn idee wel recht gedaan aan die breedte ten aanzien van doelstellingen en de breedte van het instrumentarium. Dat kan door zelfrealisatie, dat kan door planologische

ruimte te creëren, dat kan ook door grondverwerving, dus ik ondersteun ook wat het Dagelijks Bestuur zegt dat zelfrealisatie zeker misschien wel punt een is, maar dat er zeker ook situaties zijn waar dat niet wenselijk is, zowel bij de grondeigenaar niet als vanuit de doelstellingen die je wilt realiseren. Dus dat het maatwerk is, dan onderschrijf ik wat de heer Mureau als pleidooi houdt, het moet in een gebied maatwerk worden samen met betrokken mensen. Mijn voorstel zou dan ook zijn aansluitend daarop om dit thema weer eens terug te pakken als wij het hebben over integraal werken en participatie, want daar komt het onderwerp grond natuurlijk ook vaak aan de orde.

De heer Van Noord: Voorzitter. Wij zijn ook blij met de zienswijze van het Dagelijks Bestuur. Wat betreft het tweede aspect van de heer Mureau moest ik denken aan het relatief nieuwe fenomeen van de dijkinspiratieteams waar wij heel trots zijn geweest over hoe dat verlopen is met veel contacten met het betreffende gebied, et cetera. Nou, zo iets dergelijks, je zou een soort EVZ-inspiratieteam of weet ik veel hoe je het moet noemen, maar op soortelijke wijze zou dat prima kunnen plaatsvinden. Daar moest ik aan denken.

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter. Ik ben blij dat de heer Mureau dit punt geagendeerd heeft. Het sluit helemaal aan bij de behoefte die er in ieder geval ook bij mijn fractie is aan gebiedsprocessen, hoe zet je ze op en welke variatie aan middelen zet je daarbij in. Als ik de discussies aan deze tafel over een periode terugzie, dan hebben wij hier regelmatig vragen over en het roept bij mij op van, dit Algemeen Bestuur heeft wel behoefte aan wat meer helderheid over welke instrumenten worden nou ingezet in deze gebiedsprocessen en sluiten deze aan bij onze wens om meer van buiten naar binnen te werken en om het maatwerk vanuit het gebied te gaan leveren. Het is mijn verzoek om daar meer aandacht voor te hebben.

De heer Van Dam: Voorzitter, goed dat de heer Mureau dit op de agenda heeft geplaatst. De zienswijze geeft een helder beeld van de mogelijkheden die er zijn. Wat ik niet terug kon vinden en daar zou ik graag antwoord op willen hebben, stel dat een grondeigenaar waar de realisatie plaatsvindt, bestaat dan de mogelijkheid dat hij dit teruggedraait? Wij hebben hier bepaalde doelen mee en kan het zijn dat de eigenaar of de nieuwe eigenaar of gaat het over een soort kettingbeding, dus ik wil graag weten, dat teruggedraaien wat dan problemen zou geven met onze doelen, is het wel of niet mogelijk?

De heer Schouwenaars: Voorzitter, ik kan het pleidooi van de heer Mureau niet verbeteren. Het is een prima verhaal van de heer Mureau en ik ben blij met de zienswijze van het Dagelijks Bestuur. De heer Mureau legt de nadruk op de bestuurlijke verankering. Ik zou nog een stap anders willen maken en zeggen van, hoe zit het nou dat deze attitude van open naar een gebied toestappen, hoe gaan wij ervoor zorgen dat die attitude binnen de ambtelijke organisatie in de genen van de mensen komt te zitten? Daar ligt ook nog een gigantische opgave waar een cultuuromslag gemaakt moet worden.

De voorzitter: Ik constateer dat het qua bestuurlijke verankering van dit onderwerp goed zit bij dit Algemeen Bestuur. U heeft er voldoende aandacht voor en let erop, dus wat mij betreft is het bestuurlijk verankerd. Wat betreft de relatie met gebiedsprocessen en andere vragen zal de heer Van der Aa antwoord geven.

De heer Van der Aa: Voorzitter. De aanleiding, de heer Mureau gaf mooi aan, de aanleiding was eigenlijk de notitie die de vorige keer als mededeling, daar stond ook de beantwoording die wat kort was. Ik erken dat en dat was een van de redenen, het is een nieuwe manier van agenderen, dat ik er belang aan hechtte om een zienswijze in te dienen op dat voorstel, zodat u niet zo lang naar mij hoeft te luisteren, maar dat u het van tevoren tot u kon nemen, dus ik ben blij met de complimenten. Misschien een technische vraag, dat is misschien het gemakkelijkste, bij mijnheer Van Dam zal ik beginnen. Dat staat natuurlijk niet met zoveel woorden in de zienswijze. Wij hebben hier genoemd particulier en agrarisch natuurbeheer en bij verschillende van deze werkmethoden staat er een borging in met name op het gebied van bestemming, bij particulier natuurbeheer wordt ingeschreven bij de notaris met kwalitatieve verplichtingen zoals dat heet en ook bij de eerstvolgende bestemmingsplanwijziging, dus dat zit daaraan vast. Dus dat is anders dan bij andere soorten beheer, zoals randenbeheer. Daar zijn overeenkomsten of regelingen die voor zes jaar gelden, maar in het realiseren van het natuurnetwerk, zoals de EHS tegenwoordig heet, zijn daar die waarborgen in dat het niet teruggedraaid kan worden en dat geldt ook bij de aanvragen in het kader van de EVZ's al of niet via het STIKA of het GOB. Dat was in het verleden nog weleens anders, we hebben net nog een voorstel gezien of een toelichting op de Rillaersebaan. Dus in zoverre, bij het natuurbeheer wanneer het de EHS of EVZ betreft, dan zitten daar een aantal van deze elementen, kwalitatieve verplichtingen in en ook bestemmingen, dus bestemmingswijziging. Dan vraagt de heer Mureau met name concreet hoe een en ander bestuurlijk is verankerd. Als u mij vraagt, staat dat in nog drie of vier beleidsnotities, dan heb ik daar zo geen paraat antwoord op. U hebt hier een zienswijze en die staat ook op iBabs, maar wij hebben geen beleidsregel zoals bijvoorbeeld bij de keur op dit gebied, dat even voor de duidelijkheid. Ik vraag mij ook af of wij die moeten gaan ontwerpen. U vraagt naar de stap voordat een plan gemaakt wordt. Dat is verschillend, als je een gebiedsproces instapt, dan moet je niet gelijk al met een plan komen. Niet helemaal. Het is inderdaad zo dat als wij projecten gaan voorbereiden, wij hebben een aantal gebiedsprocessen, dan

gaan wij het gebied in en kijken of er voldoende draagvlak en kansen zijn om hier te kunnen gaan werken aan onze doelstellingen. Als u zegt, is dat ook beschreven met een protocol, dan heb ik geen protocol waar dat precies in staat, maar de geest die hebben wij in het waterbeheerplan en trouwens ook in het bestuursakkoord aangegeven, hoe dat wij willen werken van buiten naar binnen. Ik vraag mij even af of u echt een protocol wilt hebben, laat staan een draaiboek of een handboek.

De heer Mureau: Bij interruptie, het is niet aan het Algemeen Bestuur om een uitgewerkt draaiboek te willen, absoluut niet. Wat ik wel graag wil, is de bestuurlijke beleidslijn dat u die als Dagelijks Bestuur onderschrijft.

De voorzitter: U heeft kunnen lezen wat er staat. Wij hebben gemerkt dat het Algemeen Bestuur dat steunt. Het Dagelijks Bestuur verwoordt dat en de uitdaging zit hem volgens mij niet in het vastleggen van een protocol, maar dat het Dagelijks Bestuur met het managementteam zorgt dat het gerealiseerd wordt en zoals de heer Schouwenaars al zei, dat het in het DNA van alle medewerkers komt, maar ik denk dat er heel veel voorbeelden zijn waar het al gebeurt.

De heer Mureau: Daar ben ik blij mee en dat is veel meer waard dan een notitie. Dus dank.

De heer Van der Aa: Er werd de suggestie gedaan, wij gaan werken met een inspiratieteam, ik zou zeggen, die kunnen wij in onze organisatie meenemen om zo te werken en dat zal afhankelijk zijn van de aard van het gebied en de opdracht die wij hebben. Als wij een EVZ hebben zoals de vorige keer bij Hazeldonk, dan is dat een andere zaak als wanneer wij een natte natuurparel in het Halsters Laag of zo gaan aanpakken en mee beginnen.

De voorzitter: Dit onderwerp komt zeker weer terug bij gebiedsprocessen en ongetwijfeld richting algemene beschouwingen.

Besloten: Het algemeen bestuur stemt in met de door het dagelijks bestuur gehanteerde beleidslijn over de mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet door het waterschap om zijn doelen te gebruiken op gronden die bij derden in eigendom zijn en het standpunt van het dagelijks bestuur over de wenselijkheid van zelfrealisatie.

7. Rondvraag

Er zijn geen vragen.

8. Sluiting

De voorzitter: Ik sluit deze openbare vergadering om 22.10 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 10 mei 2017.

De wnd. dijkgraaf

De secretaris-directeur

mr. H.B. Hieltjes

ir. H.T.C van Stokkom